

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 2To/85/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5814010139
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marcela Malatká
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:5814010139.3

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marcely Malatkej a sudcov JUDr. Vladimíra Kuráka a JUDr. Štefana Tomáša, prejednal na verejnom zasadnutí konanom dňa 31. januára 2024 odvolanie obžalovaného A. B., proti rozsudku Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 9T/33/2014 zo dňa 20.6.2023 a takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie obžalovaného A. B. z a m i e t a , pretože nie je dôvodné.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Námestovo, sp. zn. 9T/33/2014 zo dňa 20.6.2023 bol obžalovaný A. B., nar. X.X.XXXX v C., trvale bytom C., D., E. F. XXX, t.č. vo výkone trestu odňatia slobody v inej trestnej veci, uznaný vinným zo zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Tr. zák., na tom skutkovom základe, že:

dňa 13.12.2006 okolo 21.30 hod. prišiel s D. G. za H. I., nar. X.XX.XXXX na osobnom motorovom vozidle bielej farby typu Pick up nezisteného evidenčného čísla, s jej súhlasom ju odviezli do rodinného domu č. XXX/XX na ul. G. v J., dobrovoľne požila nimi ponúknutý alkohol, následne po odchode D. G. z obývacej izby vošiel do obývacej izby A. B., pričom H. I. ležala na gauči z dôvodu nevládnosti a následne obv. A. B. si vyzliekol rifle aj slippy, penis si dráždil rukou, až kým ho nemal stoporený a potom si na ňu ľahol a vnikol ním do pošvy a začal robiť kopulačné pohyby a následne došlo k jeho vyvrcholeniu.

Za spáchanie tejto trestnej činnosti u obžalovaného A. B. podľa § 44 Tr. zák. upustil od uloženia ďalšieho trestu, nakoľko tresty uložené rozsudkom Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 6T/98/2014 zo dňa 24.11.2016 a rozsudkom Okresného súdu Žilina, sp.zn. 28T/89/2010 zo dňa 20.1.2014, považuje na ochranu spoločnosti a nápravu obžalovaného za dostatočné. Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. súd poškodenú H. I., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom K. XXX, s nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie obžalovaný A. B. prostredníctvom obhajcu písomným podaním zo dňa 12.9.2023, osobne podaným na Okresnom súde Námestovo dňa 13.9.2023, a to proti všetkým výrokom rozsudku. Podané odvolanie obžalovaný zdôvodnil prostredníctvom obhajcu písomným podaním zo dňa 10.10.2023, doručeným Okresnému súdu Námestovo dňa 11.10.2023, a to nasledovne:

Rozsudok okresného súdu považujeme za nespravodlivý, nezákonný a v rozpore s rozhodnutiami v obdobných veciach (najmä vec vedená na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 5T/120/2008), teda súd rozhodol nesprávne. Výroky napadnutého rozsudku považuje za nespravodlivé a v rozpore so základnými zásadami trestného práva, nakoľko je toho názoru, že okresný súd pri rozhodovaní o vine a treste rozhodol nesprávne a nespravodlivo, nakoľko jeho rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutkového stavu.

I/

Okresný súd ho v napadnutom rozsudku uznal ako obžalovaného vinným v zmysle obžaloby, pričom právnu vetu opäť obmedzil len na skutočnosť, že mal násilím donútiť ženu k súloži. Samotná skutková veta, teda znenie skutku, ktorý mal spáchať, je v príkrom rozpore s právnou vetou (a vykonaným dokazovaním) a je len strohým kopírovaním skutku z podanej obžaloby. Súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí uviedol vo výroku o vine právnu vetu v rozpore so skutkovou vetou a nijako to neodôvodnil. Ako je nižšie uvedené, trestný čin znásilnenia možno spáchať dvoma spôsobmi. Páchatel' tohto trestného činu ženu donúti k súloži násilím alebo hrozbou bezprostredného násillia, resp. na taký čin zneužije jej bezbrannosť. Okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku síce konštatoval dôkazy, ktoré vykonal na hlavnom pojednávaní, z odôvodnenia rozsudku však nevyplýva, ktoré skutočnosti vzal súd za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom tieto dôkazy odporujú. Z odôvodnenia nie je zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou obžalovaného a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny. Odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa podľa jeho názoru nie je v súlade s § 168 ods. 1 Tr. por.

Po prečítaní rozsudku prvostupňového súdu je zrejmé, že z rozsudku nevyplýva, aké mal v danom prípade obžalovaný použiť násillie voči poškodenej a tak ju donútiť k súloži, keďže sama poškodenej vo svojej výpovedi uvádzala, že obžalovaný ju nezásillnil. Okresný súd v tejto súvislosti žiadne násillie v odôvodnení rozsudku ani nešpecifikoval.

Ako je zrejmé z rozhodnutia a jeho odôvodnenia, prokurátorka podala obžalobu dňa 5.12.2007, teda súd prvého stupňa o tejto trestnej veci rozhoduje už 16 rokov. Predmetná trestná vec totiž začala pod sp. zn. 5T/120/2008 a bol spoluobžalovaný s D. G. a uznesením zo dňa 18.03.2014 bola jeho vec vylúčená zo spoločného konania. Vo veci sp. zn. 5T/120/2008 bol vydaný rozsudok Okresného súdu Námestovo dňa 18.03.2014, ktorý bol zrušený uznesením Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 3To/87/2014 zo dňa 17.07.2014. Následne bol obžalovaný G. oslobodený spod obžaloby rozsudkom, sp. zn. 5T/120/2008 zo dňa 28.11.2014, pričom odvolanie prokurátora v tejto veci bol zamietnuté uznesením Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 3To/36/2015 zo dňa 09.04.2015.

Zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Tr. zák. sa dopustí ten, kto násilím alebo hrozbou bezprostredného násillia donúti ženu k súloži, alebo kto na taký čin využije jej bezbrannosť.

Vykonaným dokazovaním nie je preukázané, že boli naplnené zákonné znaky zločinu znásilnenia. V rámci konania nebol produkovaný žiaden dôkaz, ktorý by preukázal, že by obžalovaný použil proti poškodenej násillie, resp. hrozbu násillia alebo by boli zneužili jej bezbrannosť.

Prvostupňový súd svoje rozhodnutie oprel len o výpoveď poškodenej a čiastočne o znalecký posudok vypracovaný na osobu poškodenej znalkyňou L. M., kde bezvýhradne akceptoval tvrdenie poškodenej bez prítomnosti ďalších dôkazov. Takýto postup súdu nie je možné považovať za správny.

Inými dôkazmi sa súd v odôvodnení rozhodnutia pri úvahe, ako dospel k záveru o tom, že nemá pochybnosti o vine obžalovaného, nezaoberal, ani ich nehodnotil. Napadnutý rozsudok je vo vzťahu k jeho odôvodneniu nepreskúmateľný, pretože z jeho odôvodnenia nie je zrejmé, na základe akej úvahy súd dospel k záveru, že sa skutok stal a že ho spáchal obžalovaný.

Obžalovaný poprel a odmietol, že by mal poškodenú znásillniť. Tvrdenia poškodenej o pohlavnom styku proti jej vôli s obžalovaným sa nezakladajú na pravde a sú len výmyslom poškodenej, ktorým okresný súd uveril napriek tomu, že v konaní nebol produkovaný žiadny dôkaz, ktorý by tieto tvrdenia spoľahlivo potvrdil.

Večer, kedy malo dôjsť k spáchaniu skutku podľa obžaloby, prebiehal tak, ako ho vo svojich výpovediach opísali obžalovaní G. a B.. Obžalovaní nepopreli, že ten večer boli s poškodenu v rodinnom dome v J. v trvaní cca jednu až jeden a pol hodinu, avšak obaja dôrazne popreli, že by s poškodenu mali pohlavný styk proti jej vôli. Výpoveď poškodenej neusvedčuje ani jedného z obžalovaných zo znásillnenia a vyznieva značne nepresvedčivo. Z výpovede poškodenej nie je preukázané, že súlož, o ktorej tvrdí, že sa stala, sa uskutočnila proti jej vôli.

V tejto súvislosti poukazuje na to, že v prípade, ak má slúžiť výpoveď svedka ako jediný dôkaz, preukazujúci vinu obžalovaného, bez ďalších podporných dôkazov (napr. odborné vyjadrenie, lekárska správa o vyšetrení poškodenej, ohliadka miesta činu, znalecký posudok na určenie biologických stôp, výpovede svedkov či listinné dôkazy), musí byť tento dôkazný prostriedok jasný, logický, zrozumiteľný, presvedčivý, vierohodný a zároveň nesmie byť inými dôkazmi spochybniteľný či dokonca vyvrátený.

V danom prípade tomu tak nie je a výpoveď poškodenej nie je ani presvedčivá, ani vierohodná. V napadnutom rozsudku súd uvádza, že obžalovaný násilím donútil poškodenú k súloži a na taký čin využil jej bezbrannosť. S týmto názorom prvostupňového súdu nie je možné súhlasiť, pretože nezodpovedá zistenému skutkovému stavu, vykonaným dôkazom a zákonu. Vyhodnotením všetkých dôkazov zabezpečených v trestnom konaní v zmysle zásady uvedenej v § 2 ods. 12 Tr. por., nie je možné

inak ako len dospieť k záveru, že skutkový stav je potrebné vyhodnotiť v tom zmysle, že skutok, pre ktorý sa vedie trestné konanie, sa nestal. Poškodená k veci uviedla skutočnosti, ktoré do seba logicky nezapadajú a sú nepresvedčivé. Ak by aj súd uveril tvrdeniam poškodenej, že medzi obžalovaným a poškodenou došlo k pohlavnému styku, toto konanie by nebolo možné posúdiť ako zločin znásilnenia, pretože tu absentujú obligatórne znaky kladené na skutkovú podstatu zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Tr. zák.

Absentujú priami svedkovia skutku a nepriame dôkazy jednoznačne vyvracajú tvrdenia poškodenej o tom, že mala byť znásilnená. Je zrejmé, že v rodinnom dome, kde malo dôjsť podľa vyjadrenia poškodenej k jej znásilneniu, boli prítomné aj ďalšie osoby a poškodená o ich prítomnosti vedomosť mala (ako to vyplynulo z jej výpovede na hlavnom pojednávaní zo dňa 17.09.2008). Z výpovede poškodenej nebolo preukázané, že v čase, keď mala byť na nej vykonávaná údajná súlož proti jej vôli, urobila opatrenia, aby súlož zabránila, najmä nedala dôrazne najavo vyjadrenie svojho nesúhlasu (napr. aj krikom, ktorým mohla privolať pomoc osôb prítomných v dome a pod).

Súd sa stotožnil a osvojil si tvrdenie poškodenej ohľadne jej bezbrannosti (bezvládnosti), pričom ani táto okolnosť nebola spoľahlivo preukázaná žiadnym dôkazom. Z opisu udalostí poškodenou z večera, kedy malo dôjsť k skutku vyplýva, že poškodená bola nevládna len veľmi krátky časový úsek, práve počas údajného znásilnenia, pričom však bezprostredne pred svojou tzv. nevládnosťou sa napr. stihla podľa jej tvrdení povyzliekať, normálne komunikovať s obžalovanými a bezprostredne po skutku sa akoby náhle jej bezbrannosť rozplynula, poškodená opäť normálne s obžalovanými komunikovala, upresňovala svoju požiadavku, aby ju odviezli nie priamo domov, ale na autobusovú stanicu, následne na to opustila rodinný dom bez cudzej pomoci, po vlastných nohách zišla zo schodov do garáže, nechala sa vysadiť na autobusovej stanici, bez ťažkostí vyhľadala taxík a nechala sa odviezť domov.

Ani správanie poškodenej po skutku smerom k obžalovaným nevypovedá o tom, že skutočne došlo zo strany obžalovaného k znásilneniu poškodenej. Poškodená sa nechala obžalovaným odviezť do mesta, nasledujúci deň sa s obžalovanými stretla, komunikovala s nimi, bola priateľská, nadväzovala s nimi rozhovor týkajúci sa predchádzajúceho večera.

Súd sa v odôvodnení napadnutého rozsudku nevysporiadal s tým kto, kedy a za akých okolností podával trestné oznámenie pre skutok uvedený v obžalobe, napriek tomu, že na túto okolnosť obžalovaní poukazovali. Trestné oznámenie podala matka poškodenej až po viac ako štyroch mesiacoch od údajného spáchania skutku. Trestné oznámenie bolo podané potom, čo poškodenej prišli faktúry za mobilné telefóny, ktoré vzala na svoje meno pre obžalovaného B.. Matka poškodenej v konaní neuviedla, že by jej dcéra poškodená javila známky rozrušenia, aké by sa logicky po prežití tak nepríjemného zážitku, akým znásilnenie nepochybne je, určite prejavili.

Vo veci bol vypracovaný znalecký posudok na osobu poškodenej, v ktorom sa znalkyňa L. M. k osobe poškodenej vyjadrila tak, že u poškodenej nie je všeobecná tendencia klamať. To, že u poškodenej nie je všeobecná tendencia klamať ešte neznamená, že poškodená neklame. Poškodená v konaní pred súdom na hlavnom pojednávaní dňa 17.09.2008 sama uviedla, že klamala (pozn. svojim rodičom), kde a s kým strávila deň po údajnom spáchaní skutku. Uvedené naznačuje možný iný charakter poškodenej, ako ho opísala v znaleckom posudku znalkyňa, a síce, že poškodená má tendenciu klamať a nehovorí pravdu ani v rámci bežných vecí, akým je oznámenie rodičom kde a s kým trávila voľný čas.

Tieto nepriame dôkazy jednoznačne naznačujú, že k spáchaniu zločinu znásilnenia v skutočnosti nedošlo. Taktiež popis udalostí poškodenej je z časového hľadiska nepresvedčivý, najmä čo sa týka údajnej „nevládnosti“ poškodenej. Poškodená v prípravnom konaní tvrdila, že skutok sa stal od 21.00hod do 22.00hod., kedy ju mali o 21.00hod. do rodinného domu obžalovaného D. G. priviezť obžalovaní. Skutok sa mal stať do 22.00hod., kedy bola poškodená obžalovanými zavezená na autobusovú stanicu v J.. Z výpovede poškodenej v prípravnom konaní vyplynulo, že keď prišli do rodinného domu, tak obžalovaní mali odísť na benzínovú pumpu urobiť nákup a vrátili sa až za pol hodinu. V konaní pred súdom uviedla, že po nákup išiel len A. B.. Potom, ako sa obžalovaní vrátili, pili alkohol, pričom poškodená sa začala cítiť opitá a nevládna. V tom čase mohlo byť cca 21.30hod. Podľa výpovede poškodenej obaja obžalovaní, teda D. G. a A. B., na nej vykonali súlož proti jej vôli, čo malo trvať u každého cca 15 minút, pričom vždy bol v miestnosti len jeden z obžalovaných, druhý si medzitým išiel pofajčiť. V čase, kedy na poškodenej mala byť vykonávaná proti jej vôli súlož, postupne obidvoma obžalovanými, sa poškodená ako tvrdí, nevládala brániť. Napriek tomu ihneď po vykonaní údajnej súlož, sa poškodená bez akýchkoľvek ťažkostí obliekla, bez pomoci prešla z obývacej miestnosti po schodoch do garáže, kde nastúpila do auta, nechala sa odviezť na autobusovú stanicu, kde bez problémov vystúpila, vyhľadala taxík a nechala sa zaviesť domov. Z hľadiska súslednosti opisu udalostí poškodenou sú jej tvrdenia o údajnej bezbrannosti, nevládnosti nevierohodné, pretože z vyššie uvedeného popisu udalostí je zrejmé, že poškodená nevládna nebola. Naopak, ovládacie

schopnosti poškodenej, vrátane jej pohybového aparátu, mala nesporne pod kontrolou, taktiež u nej nebola preukázaná nemožnosť komunikácie, keďže bezprostredne po údajnom znásilnení sa s oboma obžalovanými rozprávala, vysvetľovala im, že ju netreba zaviezť priamo domov, stačí, ak ju vyložia na autobusovej stanici v meste, odkiaľ pôjde taxikom. Je zrejmé, že poškodená bola schopná komunikovať bezprostredne pred aj po údajnom znásilnení. A teda, ak by skutočne malo dôjsť medzi poškodenou a obžalovanými k súložiu, s ktorou by poškodená nesúhlasila, je nepochybné, že by svoj nesúhlas dala dôrazne najavo. Poškodená taktiež mala vedomosť, že v predmetnom rodinnom dome sa nachádzajú aj ďalšie osoby, čo potvrdila nielen v prípravnom konaní, ale aj v konaní pred súdom.

Za ďalšiu mimoriadne dôležitú okolnosť pokladá to, že poškodená v prípravnom konaní pred vyšetrovateľom pri konfrontácii s obžalovaným A. B. konanej dňa 07.09.2007 uviedla na str. 6 cituje : „Nie neznásilnil si ma“ , ďalej uviedla citujem.: „Mal si so mnou pohlavný styk, ale nie proti mojej vôli...“ a pod. Nielen z tejto výpovede poškodenej nesporne vyplýva jej nevierohodnosť ako svedka, ktorý pritom ako jediný dôkaz usvedčuje obžalovaného zo závažného zločinu znásilnenia.

Ak by sme teoreticky aj pripustili možnosť, že obžalovaní skutočne vykonali s poškodenou súlož, ani v danom prípade by nebolo možné posúdiť ich konanie ako protiprávne a kvalifikovať ho ako zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Tr. zák., pretože nebolo preukázané, že by obžalovaný využil bezbrannosť poškodenej a súlož vykonal proti jej vôli. Z odôvodnenia rozsudku nie je zrejmé, či súd posúdil využitie bezbrannosti poškodenej v dôsledku jej zníženého intelektu alebo v dôsledku požitia alkoholických nápojov. Je však toho názoru, že ani pre jeden z uvedených kvalifikačných znakov pre naplnenie skutkovej podstaty zločinu znásilnenia neboli v konaní zabezpečené také dôkazy, ktoré by uvedené spoľahlivo potvrdzovali.

U poškodenej nebolo spoľahlivo preukázané, aké množstvo alkoholu požila. Na to, aby mohol súd posúdiť konanie obžalovaného ako využitie bezbrannosti poškodenej v dôsledku požitia alkoholických nápojov, bolo potrebné objektívne zistenie hladiny alkoholu v krvi poškodenej vo vzťahu k zisteniu stavu jej bezbrannosti. Rovnako tak vo vzťahu k tejto okolnosti súd rozhodol za absencie akýchkoľvek iných dôkazov podporujúcich úmyselné konanie obžalovaného proti vôli poškodenej. Okrem toho obidvaja obžalovaní potvrdili, že poškodená nejavila známky opitosti, normálne s ňou komunikovali.

Z obsahu znaleckého posudku podaného L. M. vyplýva, že poškodená sa v otázke sexuálneho života dokáže sama rozhodnúť, kedy súhlasí a kedy nesúhlasí so sexuálnym stykom a dodáva, že deficit nedostatočných vôľových vlastností u poškodenej nie je na prvý pohľad vidieť. Uvedené tvrdenie poukazuje na určitú nemožnosť rozpoznať vôľu poškodenej, resp. nie je ju možné rozpoznať na prvý pohľad. Preto, aby mohlo byť určité konanie posúdené ako zločin znásilnenia, trestný zákon obligatórne vyžaduje, aby toto konanie prekonalo vážne mienený odpor ženy. To znamená, žena musí dať najavo páchatelovi svoj nesúhlas s pohlavným stykom, pričom tento nesúhlas musí byť urobený tak, aby bolo zrejmé nad všetky pochybnosti, že žena s vykonaním súložu nesúhlasí. Z vykonaného dokazovania pred súdom, ako aj z prípravného konania nebol preukázaný ani tento obligatórny znak. Podľa výpovede poškodenej táto, v čase kedy na nej mala byť vykonaná údajná súlož proti jej vôli, žiadne znaky bezbrannosti nevykazovala a naopak s obžalovaným normálne komunikovala.

Pritom donútením ženy k súložiu sa rozumie prekonanie vážne mieneného odporu ženy. Výsledkom takého konania je, že žena po vyjadrení vážne mieneného nesúhlasu a po prejavenom odpore upustí od ďalšieho odporu pre svoju vyčerpanosť, zrejmu beznádejnosť alebo z odôvodneného strachu, že páchatel svoju hrozbu bezprostredného násillia vykoná. V danom prípade tomu tak nebolo, čo vyplýva najmä z výpovede poškodenej. Obžalovaní podľa jej tvrdení vykonali na nej súlož, pričom poškodená sa nijako nebránila, hoci vedela, že v rodinnom dome sa nachádzajú aj iné osoby, odlišné od obžalovaných, ktoré by jej v prípade, že by skutočne dochádzalo k súložiu proti jej vôli, mohli pomôcť, ale poškodená sa ani len nepokúsila pomoc zavolať. Poškodená ako tvrdí sa dokonca sama aj vyzliekla, hoci v tom čase mala byť bezvládna. V danom prípade absentuje vážne mienený odpor poškodenej. Ak by aj bol zo strany poškodenej odpor predstieraný, resp. nebol mienený vážne, v žiadnom prípade nejde o donútenie a teda ani sa nejedná o znásilnenie.

Podľa konštantnej judikatúry možno za násillie v zmysle § 199 Tr. zák. považovať každé fyzické pôsobenie, namierené proti telesnej integrite ženy, slúžiace k prekonaniu, či znemožneniu jej či už kladeného alebo len očakávaného odporu, pričom tento odpor ženy musí byť mienený vážne. Odpor ženy v zmysle § 199 Tr. zák. vyplýva z jej slobodného subjektívneho rozhodnutia nemať pohlavný styk (nesúložiť), pričom toto jej rozhodnutie je viazané na osobu útočníka. O vážne mienený odpor ženy ide vtedy, ak uvedené rozhodnutie ženy, nevôľa k pohlavnému styku, trvá od počiatku a pretrváva počas celého násillného konania útočníka, pričom táto jej nevôľa musí byť spôsobom nevzbudzujúcim pochybnosti daná navonok (k čomu môže dôjsť jej aktívnou rezistenciou), resp. musí byť z okolností prípadu zrejma. Vážne mienený odpor ženy voči súložiu v zmysle § 199 Tr. zák. možno vyvodzovať najmä

z takého jej fyzického konania (napr. pokus o útek, rázne bránenie sa, hmaty, chvaty, údery, kopy, či iné prejavy sebaobrany namierené proti osobe útočníka), alebo emocionálneho prejavu (napr. zúfalý plač, krik a podobne), t.j. prejavy manifestujúce negatívne emócie, ktorými napadnutá žena nepochybným spôsobom prejavuje svoju nevôľu k pohlavnému styku a ktorými sa snaží zabrániť konaniu útočníka. Nedostatok prejavu odporu, v prípade, keď tento prejavovaný mohol byť, oslabuje možnosť jeho posúdenia ako vážne mienené.

Poškodenej v intenciách jej výpovede pri súloží proti jej vôli nič nebránilo odpor prejaviť. Nebolo preukázané, že poškodená bola v stave takej nevládnosti, že existenciu odporu by bolo možné u nej vylúčiť.

Na preukázanie viny obžalovaného musí súhrn priamych a nepriamych dôkazov tvoriť logickú, ničím nenarušovanú sústavu navzájom sa dopĺňujúcich dôkazov, ktorá vo svojom celku nielen spoľahlivo preukazuje všetky okolnosti žalovaného skutku a usvedčuje z jeho spáchania obžalovaného, ale súčasne vylučuje možnosť akéhokoľvek iného záveru. Výrok o vine môže byť založený len na takých dôkazoch, ktoré celkom vylučujú pochybnosť, že sa stal skutok, ktorý je predmetom trestného stíhania, ako i pochybnosť o tom, že tento skutok je trestným činom.

Vzhľadom na všetky okolnosti prejednávaneho prípadu, nemožno bez pochybností dospieť k záveru, že by obžalovaný svojim konaním mal prekonať vážne mienený odpor poškodenej, hoci na účinný a intenzívny prejav jej odporu neexistovala vážnejšia prekážka, aby napr. odišla do inej miestnosti, zakričala na pomoc, po údajnom skutku zotrvala s obžalovanými v obývacej miestnosti, a až tí jej navrhli, že ju pôjdu zaviezť domov. Teda nebola to poškodená, ktorá by sa dožadovала okamžitého opustenia priestorov rodinného domu. Spáchanie skutku poškodená neoznámila na políciu ihneď po tom, ako k nemu došlo, hoci tak urobiť mohla, pretože mala pri sebe vlastný mobilný telefón. Oznámenie na políciu urobila až matka poškodenej 4 mesiace po skutku, čím sa zmarilo vykonanie nevyhnutných úkonov, ako napr. ohliadka miesta činu, lekárska prehliadka poškodenej, znalecké dokazovanie šatstva poškodenej na zistenie prítomnosti biologických stôp obžalovaného a pod. Z popísaného správania poškodenej pred, počas i po skutku vôbec nevyplýva, že by v prípade súložie medzi ňou a obžalovaným jej odpor dosahoval intenzitu vážne mieneného odporu, resp. že by sa v čase údajného skutku mala nachádzať v stave bezbrannosti. Na dôvažok poškodená viackrát prejavila svoj názor, že k súložiu došlo dobrovoľne a napriek požitému alkoholu sa u nej neprejavili znaky opitosti.

Pre vyhlásenie oslobodzujúceho rozsudku sa nevyžaduje nepochybné preukázanie toho, že obžalovaný sa násilného donútenia k dosiahnutiu súložie nedopustil, ale stačí len pochybnosť o tom, či sa takého konania dopustil tak, že naplnil všetky znaky skutkovej podstaty zločinu znásilnenia. V predmetnom prípade je pochybností mnoho a vykonaným dokazovaním neboli rozptýlené a naďalej trvajú.

Krajský súd v Žiline vo svojom uznesení, sp. zn. 3To/87/2014 zo dňa 17.07.2014 si vyššie uvedené závery osvojil, pričom poukázal na rozpor skutkovej a právnej vety výroku o vine spoluobžalovaného G.. Krajský súd v Žiline vo svojom ďalšom uznesení, sp. zn. 3To/36/2015-286 zo dňa 09.04.2015 uviedol, že:

- výsledky vykonaného dokazovania v danom prípade odôvodňujú postup podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku,

- o zneužitie bezbrannosti ide vtedy, ak sa žena bez pričinenia páchatel'a nachádza v takom stave, v ktorom vzhľadom na okolnosti činu nie je schopná prejaviť svoju vôľu pokiaľ ide o pohlavný styk s páchatel'om, prípadne, v ktorom nie je schopná klásť odpor proti jeho konaniu. Ide predovšetkým o stav bezvedomia, mdlobu, požitie alkoholických nápojov alebo omamných látok, stav choroby, ale aj stav, keď je žena spútaná alebo keď sa pre svoju fyzickú neschopnosť nemôže brániť, ďalej ak pre duševnú chorobu nechápe význam páchatel'ovho konania. Za stav bezbrannosti možno považovať aj hlboký spánok.,

- z výpovede poškodenej vyplýva, že táto viackrát prejavila svoj názor, že k súložiu došlo dobrovoľne. Aj napriek tomu, že požila určité množstvo alkoholu, správala sa normálne, neprejavili sa u nej znaky opitosti.,

- obžalovaný nie je odborník v oblasti psychológie, preto objektívne nemohol posúdiť, či poškodená vzhľadom na ľahkú mentálnu zaostalosť sa nachádza v stave bezbrannosti a pri súložiu túto skutočnosť využiť.,

- z vyššie uvedených dôvodov sa krajský súd stotožnil s názorom, že poškodená sa nenachádzala v stave bezbrannosti pri súložiu s obžalovaným a aj napriek tomu, že konzumovala alkoholické nápoje, jej správanie možno hodnotiť ako racionálne.

V ustanovení § 324 Tr. por. sa uvádza nasledovné: Ak je dôvod, na ktorého základe rozhodol odvolací súd v prospech niektorého obžalovaného, na prospech aj ďalšiemu spoluobžalovanému alebo zúčastnenej osobe, ktorá nepodala odvolanie, rozhodne odvolací súd vždy aj v ich prospech. Rovnako

rozhodne v prospech obžalovaného, ktorému je na prospech dôvod, na ktorého základe rozhodol v prospech zúčastnenej osoby.,

Ako obžalovaný som bol doteraz viackrát súdom trestaný, a to naposledy najmä:

- rozsudkom Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 4T/182/2008, právoplatným dňa 12.05.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline, sp.zn. 3To/135/2014 zo dňa 12.05.2016, kde bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 4 roky, so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, skutky boli vykonané od mája 2006 do septembra 2006;

Vyššie uvedený výrok o treste rozsudku Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 4T/182/2008 bol však následne zrušený, a to:

- rozsudkom Okresného súdu Námestovo, sp. zn. 4T/51/2008, právoplatným dňa 28.09.2021 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 1To/11/2021 zo dňa 28.09.2021, kde bol uložený nepodmienečný súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov, so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, skutky boli vykonané od jesene 2005 do 21.12.2006,

- rozsudkom Okresného súdu Žilina, sp. zn. 28T/89/2010, právoplatným dňa 16.06.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 3To/97/2014 zo dňa 16.06.2016, kde uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov a 5 mesiacov, so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia; skutok bol vykonaný v októbri 2007 - rozsudkom Okresného súdu Martin, sp. zn. 2T/123/2014, právoplatným dňa 03.11.2016 bolo upustené od uloženia súhrnného trestu vzhľadom na trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov a 5 mesiacov nepodmienečne uložený rozsudkom Okresného súdu Žilina, sp. zn. 28T/89/2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 3To/79/2014 zo dňa 16.06.2016; skutok bol vykonaný v decembri 2007,

- rozsudkom Okresného súdu Námestovo, sp. zn. 6T/98/2014, právoplatným dňa 08.06.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Žilina, sp. zn. 3To/31/2017 zo dňa 08.06.2017, kde bol uložený súhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov, so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí však uviedol vo výroku o treste, že upustil od uloženia ĎALŠIEHO trestu (hoci v tejto veci by malo ísť o súhrnný trest) a nijako to neodôvodnil.

Skutok z napadnutého rozsudku sa mal stať dňa 13.12.2006, teda je v súbehu s trestnými činmi z vyššie uvedených rozsudkov, ktoré Krajský súd v Žiline zhrnul v rozhodnutí, sp. zn. 1To/11/2021-690 zo dňa 28.09.2021 a ktorý súbeh bol podľa tohto rozhodnutia prerušený vyhlásením rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín, sp. zn. 4T/93/07 zo dňa 14.07.2007.

II/

Prvostupňový súd žiadnym spôsobom nevysvetlil zmenu svojho právneho názoru oproti prvému rozsudku zo dňa 21.02.2017 a podľa jeho názoru súd nesprávne vyhodnotil existenciu objektívnej stránky predmetného trestného činu a v odôvodnení rozsudku nie je zmienka ani o tom, v čom je rozhodnutie spoluobžalovaného G. iné, keď v jeho veci rozhodol súd pre identický skutok odlišne.

Súd prvého stupňa sa vo svojom rozhodnutí žiadnym spôsobom nevyrovnal s argumentáciou a návrhmi obhajcu obžalovaného, ktoré boli prednesené v priebehu celého konania a na návrhy a argumenty obhajcu obžalovaného v rozhodnutí nereagoval.

Na zhrnutie odvolania je nutné zdôrazniť, že:

a) súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí uviedol vo výroku o vine právnu vetu v rozpore so skutkovou vetou a nijako to neodôvodnil,

b) súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí uviedol vo výroku o treste, že upustil od uloženia ďalšieho trestu a nijako to neodôvodnil,

c) súd prvého stupňa ani odvolací súd vo svojom rozhodnutí neuviedol, prečo neuplatnil zákonnú zásadu uvedenú v ustanovení § 324 Tr. por. a nijako to neodôvodnil.

V tejto trestnej veci bol už vydaný 2. rozsudok Okresného súdu Námestovo, sp. zn. 9T/33/2014 zo dňa 01.04.2022, ktorý bol opäť zrušený uznesením Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 2To/63/2022 zo dňa 25.01.2023 pre nepreskúmateľnosť. Porovnaním výrokov rozsudkov súdu prvého stupňa zo dňa 01.4.2022 a zo dňa 20.06.2023 možno len konštatovať, že nedošlo k žiadnej zmene, a to ani v intenciách právneho názoru odvolacieho súdu.

Krajský súd v Žiline vo svojom uznesení, sp. zn. 2To/63/2022 zo dňa 25.01.2023, ktorým bol zrušený presne ten istý (znením) rozsudok zo dňa 1.4.2022 z č.l. 180, uviedol medzi iným, že:

- hodnotenie dôkazov súdom podľa § 2 ods. 12 Tr. por. sa musí premietnuť aj do odôvodnenia rozsudku, pričom podľa § 168 ods. 1 Tr. por. ak rozsudok obsahuje odôvodnenie, súd v ňom stručne uvedie,

ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opiera a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú. Z odôvodnenia musí byť zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou,

prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Ak rozsudok obsahuje ďalšie výroky, treba odôvodniť aj tieto výroky.

- Je potrebné uviesť, na základe ktorých dôkazov, ktoré skutočnosti považuje súd za dokázané. Súd musí uviesť svoje úvahy, ktorými sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä pokiaľ si dôkazy navzájom odporujú. Pokiaľ ide o právnu kvalifikáciu, nestačí len mechanicky citovať znenie právnej vety skutkovej podstaty trestného činu, ale je potrebné konkrétne uviesť, akými dôkazmi sú jednotlivé znaky konkrétneho trestného činu preukázané, v nadväznosti na ustanovenia všeobecnej časti Trestného zákona o trestnej zodpovednosti. Výrok o treste je potrebné odôvodniť aj s poukazom na § 36 a nasl. Tr. zák. V prípade prečinu aj z pohľadu § 10 ods. 2 Tr. zák. Náležité odôvodnenie rozsudku je dôležité aj hľadiska možnej následnej prieskumnej povinnosti vo vzťahu k rozsudku odvolacím súdom a tiež pre náležitú realizáciu práva obžalovaného na obhajobu, keď obžalovaný môže adekvátne reagovať na rozsudok len v prípade, ak mu je známa argumentácia súdu vo vzťahu k rozhodnutiu.

- proces hodnotenia dôkazov a odôvodnenie viny obžalovaného v konečnom dôsledku v príkrom rozpore so zákonom obmedzil len na znalecký posudok vypracovaný na poškodenú znalkyňou L. N. M. a zaoberal sa len časťou záverov tohto znaleckého posudku. Je nepochybné, že ku skutku došlo za prítomnosti obžalovaného a poškodenej a nesporne ich výpovede sú tým podstatným dôkazom z hľadiska tohto vedeného trestného konania ako priamych aktérov skutku. V rámci hodnotenia dôkazov na účely rozhodovania o vine obžalovaného však vysporiadanie sa okresného súdu s týmito podstatnými dôkazmi absentuje, hoci tak obžalovaný, ako aj poškodená ku skutku podrobne vypovedali a každý z nich prináša inú verziu skutku v jeho podstatnej časti.... tieto výpovede už nepodrobil procesu hodnotenia dôkazov.

- V odôvodnení napadnutého rozsudku tiež absentuje, akým spôsobom sa okresný súd vysporiadal s obhajobou obžalovaného, čo je v rozpore s vyššie citovaným ustanovením § 168 Tr. por. V tejto súvislosti uvádza, že obžalovaný sa od začiatku trestného konania necíti byť vinným zo spáchania trestnej činnosti, na svoju obhajobu tak počas výpovedí, ako aj v rámci vyjadrení k jednotlivým dôkazom produkoval početné obhajobné tvrdenia (vrátane obhajobných argumentov produkovaných obhajcom obžalovaného). Na tieto obhajobné tvrdenia obžalovaného však okresný súd v odôvodnení napadnutého rozsudku žiadnym spôsobom nereagoval.

K právnej kvalifikácii Krajský súd v Žiline vo svojom uznesení, sp. zn. 2To/63/2022 zo dňa 25.01.2023 dal do pozornosti, že:

- okresný súd v rámci výroku o vine formuluje právnu vetu „násilím donútil ženu k súložiu“ (str. 2 rozsudku) a na str. 4 odôvodnenia rozsudku zas uvádza rozumovú zaostalosť v kombinácii s požitým alkoholom, z hľadiska § 199 Tr. zák. robí poškodenú osobu bezbrannou.

- Podľa § 199 ods. 1 Tr. zák. kto násilím alebo hrozbou bezprostredného násillia donúti ženu k súložiu alebo kto na taký čin zneužije jej bezbrannosť, potrestá sa odňatím slobody na päť rokov až desať rokov. Z hľadiska objektívnej stránky zákon uvádza dva varianty spáchania tohto trestného činu. V druhom variante je násillie, resp. hrozba bezprostredného násillia nahradená zneužitím bezbrannosti ženy — v tomto prípade páchatel nemá prečo na naplnenie svojho úmyslu použiť násillie, keďže žena pre svoju bezbrannosť nebude klásť odpor. Skutková podstata trestného činu znásillenia je zložená skutková podstata kumulatívna, pretože na spáchanie tohto trestného činu musí byť použité násillie (resp. hrozba bezprostredného násillia) alebo násillie je nahradené zneužitím bezbrannosti.

Prvostupňový súd žiadnym spôsobom nevysvetlil ani zmenu svojho právneho názoru oproti prvému rozsudku, či potom druhému rozsudku, pokiaľ ide o výrok o vine a treste a naň nadväzujúce výroky. Prvým vo veci vyhláseným rozsudkom obžalovaného spod obžaloby oslobodil a druhým vo veci vyhláseným rozsudkom obžalovaného uznal vinným, no uvedené okresný súd zdôvodnil tým, že prehodnotil predchádzajúce úvahy. Takéto len všeobecné konštatovanie však nepostačuje. Je žiadúce, aby okresný súd uviedol konkrétne dôvody, ktoré ho k zmene rozhodnutia o podanej obžalobe primáli napr. s odkazom na určité vo veci vykonané dôkazy, z nich plynúce skutočnosti, ktoré okresný súd v rámci pôvodného rozhodovania vo veci opomenul, podcenil, vyhodnotil nesprávne v kontexte ďalších vykonaných dôkazov a pod.

Porovnaním odôvodnení už dvoch odsudzujúcich rozsudkov súdu prvého stupňa zo dňa 01.04.2022 a zo dňa 20.06.2023 možno len konštatovať, že nedošlo k žiadnej zmene a to ani v intenciách právneho názoru odvolacieho súdu. Odsek na str. 5 napadnutého rozsudku je identický s tým na str. 4 a 5 skôr zrušeného rozsudku. Súd do neho doplnil len závery súdnej praxe

o bezbrannosti a svoje úvahy, ktorých obsah je však v rozpore so skutkovou vetou a nevyplynuli z vykonaného dokazovania.

Súd tu uvádza, že „...bezbrannosť nielenže cielene vyvolal obžalovaný, ale vzhľadom na to, že poškodenú poznal a o jej hendikepe, ktorý je zjavný už za krátky časový okamih, vedel,...“ S týmto tvrdením nemôže ako obžalovaný súhlasiť, pretože predtým poškodenú nikdy nepoznal a ani nevidel. Doviezol ju D. G., ktorý ju poznal a bol oslobodený spod obžaloby toho istého skutku uznesením, sp. zn. 3To/36/2015 zo dňa 09.04.2015, že z výpovede poškodenej vyplýva, že táto viackrát prejavila svoj názor, že k súloži došlo dobrovoľne. Aj napriek tomu, že požila určité množstvo alkoholu, správala sa normálne, neprejavili sa u nej znaky opitosti. Obžalovaný nie je odborník v oblasti psychológie, preto objektívne nemohol posúdiť, či poškodená vzhľadom na ľahkú mentálnu zaostalosť sa nachádza v stave bezbrannosti a pri súloži túto skutočnosť využiť. Z vyššie uvedených dôvodov potom krajský súd uzavrel, že poškodená sa nenachádzala v stave bezbrannosti pri súloži s obžalovaným a aj napriek tomu, že konzumovala alkoholické nápoje, jej správanie možno hodnotiť ako racionálne.

III/

Podľa § 2 ods. 10 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav vecí, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Trestný poriadok teda ustanovuje, že primárnym cieľom zásady náležitého zistenia skutkového stavu vecí je umožniť súdu spravodlivé rozhodnutie. Súvisí to s predmetom zákona a jeho účelom, ktorým je náležité zistenie trestných činov a spravodlivé potrestanie páchatel'ov a uskutočnenie spravodlivého procesu.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Orgány činné v trestnom konaní a súd teda hodnotia dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia (voľného uváženia), ktoré však neznamená možnosť ľubovôle z ich strany, ale musí byť založené na logickom úsudku vyplývajúcom zo starostlivého uváženia všetkých dôkazov získaných a vykonaných zákonným spôsobom.

Hodnotenie dôkazov súdom sa musí premietnuť aj do odôvodnenia rozsudku, pričom podľa § 168 ods. 1 Tr. por. ak rozsudok obsahuje odôvodnenie, súd v ňom stručne uvedie, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opiera a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú.

Z odôvodnenia musí byť zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Ak rozsudok obsahuje ďalšie výroky, treba odôvodniť aj tieto výroky.

Právo na spravodlivé prejednanie vecí zahŕňa tiež právo strán konania na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Je korelátom práva strán konania prednášať návrhy, argumenty a námietky, aby na ne dostali primeranú odpoveď. Nutnosť odôvodniť súdne rozhodnutie je daná rovnako vo verejnom záujme, pretože je jednou zo záruk, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, neprehľadný, ale že rozhodovanie súdu je kontrolovateľné verejnosťou. Je rovnako predpokladom toho, aby strany konania mohli účinne uplatňovať opravné prostriedky, ktoré majú k dispozícii.

V tomto smere je treba poukázať na nasledujúce závery súdnej praxe reprezentovanej nasledujúcimi rozhodnutiami Ústavného súdu SR:

Nález, sp. zn. IV. ÚS 49/06 zo dňa 14. 9. 2006

„Napriek skutočnosti, že v právnom poriadku Slovenskej republiky rozhodnutia všeobecných súdov vo veci samej nezaväzujú ostatných sudcov rozhodnúť analogicky v podobných prípadoch, taká situácia, keď súdy v druhovo rovnakej veci rozhodujú protichodným spôsobom, podkopáva efektivitu fungovania systému spravodlivosti a neguje elementárny princíp a základný predpoklad, ktorým je požiadavka, aby sa v rovnakých veciach rozhodovalo rovnakým spôsobom.“

Nález, sp. zn. III. ÚS 339/08 zo dňa 25. 11. 2008

Konečným výsledkom rešpektovania aplikačnej praxe by mala byť jednotná interpretácia právnych predpisov v zmysle zásady, že „každý sa môže spoliehať na to, že v podobnej veci bude rozhodnuté podobne (nie rovnako) a v rôznej odlišne.“ Táto požiadavka veľmi úzko súvisí s princípom rovnosti pred zákonom.

Za diskriminačný možno považovať taký postup, ktorý rovnaké alebo analogické situácie rieši odchylným spôsobom, pričom ho nemožno objektívne a rozumne odôvodniť (mutatis mutandis PL. ÚS 21/00 a PL. ÚS 6/04).

Princíp právnej istoty a predvídateľnosti súdneho rozhodnutia je vlastný aj trestnému konaniu, preto nie je najmenší dôvod neaplikovať rovnaké právne názory, aké boli aplikované v inej veci aj na danú trestnú vec, teda konkrétne vo veci Okresného súdu Námestovo, sp. zn. 5T/120/2008.

IV/

Na základe vyššie uvedených skutočností je zrejmé, že nebolo v predmetnej veci spoľahlivo a bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že skutočne došlo k vykonaniu súložie obžalovaného s poškodenou proti vôli poškodenej, nebol preukázaný vážne mienený odpor poškodenej a taktiež nebola preukázaná bezbrannosť poškodenej. Keďže pochybnosti, ktoré vznikli v trestnom konaní o dokazovanej skutočnosti, pretrvávajú aj naďalej, navrhuje, aby odvolací súd podrobne preskúmal všetky skutočnosti a po vyhodnotení všetkých dôkazov, aplikujúc zásadu „in dubio pro reo“ („v pochybnostiach v prospech obžalovaného“), vyplývajúcu z ust. § 2 ods. 4 Trestného poriadku, podľa § 321 ods. 1 Trestného poriadku z r u š i l rozsudok Okresného súdu Námestovo, sp. zn. 9T/33/2014 zo dňa 20.06.2023 a vrátil vec prvostupňovému súdu na nové rozhodnutie, resp. sám rozhodol rozsudkom, ktorým ho podľa § 285 Tr. por. oslobodí spod obžaloby, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je stíhaný, resp. skutok nie je trestným činom.

Prokurátor sa k dôvodom odvolania obžalovaného písomne nevyjadril.

Verejné zasadnutie pred odvolacím krajským súdom o odvolaní obžalovaného A. B. sa konalo v jeho neprítomnosti. Obžalovaný A. B. bol riadne a včas predvolaný na verejné zasadnutie, predvolanie prevzal dňa 18.1.2024. Obžalovaný bol v rámci predvolania poučený o zákonných podmienkach konania verejného zasadnutia v jeho neprítomnosti. Obžalovaný pred konaním verejného zasadnutia doručil krajskému súdu písomné vyhlásenie zo dňa 24.1.2024, ním vlastnoručne podpísané, v rámci ktorého uviedol, že v súlade s § 293 ods. 7 Tr. por. výslovne žiada, aby sa verejné zasadnutie vykonalo v jeho neprítomnosti. Verejného zasadnutia sa zúčastnil obhajca obžalovaného. Prokurátor a obhajca obžalovaného, prítomní na verejnom zasadnutí, navrhli konať verejné zasadnutie v neprítomnosti obžalovaného A. B.. Senát krajského súdu za splnenia zákonných podmienok podľa § 293 ods. 7 Tr. por. rozhodol o vykonaní verejného zasadnutia v neprítomnosti obžalovaného A. B.. Prokurátor sa v rámci konečného návrhu na verejnom zasadnutí vyjadril, že rozsudok okresného súdu považuje za zákonný a správny a odvolanie obžalovaného za nedôvodné. Poukázal na formálne pochybenie, ktorého sa dopustil okresný súd, keď síce správne u obžalovaného upustil od uloženia ďalšieho trestu, avšak takémuto výroku predchádzala nesprávna formulácia „za to sa odsudzuje“. Obhajca obžalovaného v rámci konečného návrhu na verejnom zasadnutí zotrval na dôvodoch písomne podaného odvolania, z ktorých dôvodov považuje výrok o vine, ako aj výrok o treste za nezákonný. Má za to, že obžalovaný mal byť spod obžaloby oslobodený tak, ako bolo rozhodnuté vo vzťahu k ďalšiemu pôvodne v tomto konaní obžalovanému D. G. v inom senáte. Zároveň poukazuje na to, že vo výroku o vine nekorešponduje skutok (trestný čin mal byť spáchaný zneužívajúc bezbrannosť poškodenej) s právnou vetou, v ktorej sa uvádza, že tento čin mal byť spáchaný násilím. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a následne sám rozhodol tak, že obžalovaného spod obžaloby oslobodí.

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ (obžalovaný) podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom prihliadal aj na chyby, ktoré odvolaním neboli vytýkané, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Zistil potom, že odvolanie podané obžalovaným A. B. bolo podané oprávnenou osobou, proti výrokom rozhodnutia, proti ktorým je prípustné, v zákonom stanovenej lehote, avšak odvolanie obžalovaného nie je dôvodné.

Odvolací súd na úvod pripomína, že v prípade aktuálne preskúmaného rozsudku okresného súdu sa jedná o v poradí tretí vo veci vyhlásený rozsudok. V tejto trestnej veci bol rozsudok prvýkrát okresným súdom vyhlásený dňa 21.2.2017, ktorým bol obžalovaný A. B. spod obžaloby prokurátora z dôvodu podľa § 285 písm. a) Tr. por. oslobodený, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný. Na podklade odvolania prokurátora bol tento rozsudok zrušený uznesením Krajského súdu v Žiline, sp.zn. 1To/107/2017 zo dňa 5.12.2017 z dôvodov podľa § 321 ods. 1 písm. b), d) Tr. por. a vec bola podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vrátená súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Druhýkrát okresný súd v tejto trestnej veci rozsudok vyhlásil dňa 1.4.2022, ktorým obžalovaného A. B. uznal vinným v zmysle podanej obžaloby zo zločinu znásilnenia

podľa § 199 ods. 1 Tr. zák. a u obžalovaného podľa § 44 Tr. zák. upustil od uloženia ďalšieho trestu, nakoľko tresty uložené rozsudkom Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 6T/98/2014 zo dňa 24.11.2016 a rozsudkom Okresného súdu Žilina, sp.zn. 28T/89/2010 zo dňa 30.1.2014, považuje na ochranu spoločnosti a nápravu obžalovaného za dostatočné. Tento rozsudok okresného súdu bol zrušený po odvolaní obžalovaného A. B. uznesením Krajského súdu v Žiline, sp.zn. 2To/63/2022 zo dňa 25.1.2023 z dôvodov podľa § 321 ods. 1 písm. b), d) Tr. por. a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. bola vec vrátená súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Naposledy okresný súd vo veci rozhodol v poradí tretím rozsudkom dňa 20.6.2023 tak, ako je uvedené v úvode odôvodnenia tohto rozhodnutia a ktorý je predmetom prieskumu v tomto odvolacom konaní na podklade odvolania obžalovaného A. B.. Primárne možno konštatovať, že okresný súd po vrátení veci postupoval plne v intenciách zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu, rešpektujúc právny názor vyslovený odvolacím súdom.

Na úvod odvolací súd uvádza, že konanie, ktoré predchádzalo vyhláseniu napadnutého rozsudku, ktorý je predmetom prieskumu v tomto odvolacom konaní, bolo vykonané zákonným spôsobom, bez zistenia procesného pochybenia majúceho vplyv na správnosť a zákonnosť vyhláseného rozsudku, rešpektujúc právo obžalovaného na obhajobu. Plniac si prieskumnú povinnosť odvolací súd ďalej zistil, že vo vzťahu k skutkovým zisteniam tvoriacim podstatu súdeného trestného činu (zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Tr. zák.) je napadnutý rozsudok výsledkom konania, v ktorom nedošlo k žiadnym chybám, ktoré by mohli mať vplyv na objasnenie skutkového stavu veci. Skutkové zistenia súdu prvého stupňa tak, ako sú uvedené v napadnutom rozsudku, sú správne, lebo zodpovedajú výsledkom dokazovania vykonaného na hlavnom pojednávaní. Vzhľadom na to odvolací súd v otázkach skutkových zistení odkazuje na správne uvedené dôvody rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorými sa v plnom rozsahu stotožňuje. Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie vo veci v rozsahu potrebnom na rozhodnutie a vyvodil z neho správne skutkové zistenia. Pri hodnotení dôkazov, ktoré vykonal v potrebnom rozsahu a zákonným spôsobom, okresný súd postupoval dôsledne v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por., teda hodnotil ich na základe vnútorného presvedčenia, založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo, aj v ich súhrne a v konečnom dôsledku dospel k logicky odôvodneným a správnym skutkovým zisteniam.

Z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa je tiež zrejmé, ktoré skutočnosti vzal súd za dokázané v súvislosti so žalovaným skutkom, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení dôkazov. Prvostupňový súd súčasne v odôvodnení napadnutého rozsudku vyložil, ako sa vyrovnal s podstatnou obhajobou obžalovaného A. B. a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení v otázke viny a trestu. Krajský súd sa preto v týchto smeroch stotožňuje s presvedčivým a správne odôvodneným rozsudkom súdu prvého stupňa a v podrobnostiach naň odkazuje. V tejto súvislosti treba dodať, že toto konštatovanie sa v celom rozsahu týka aj odvolacích námietok obžalovaného A. B. v rozsahu, v akom sú dôvody odvolania uvedené vyššie, lebo dôvody odvolania obžalovaného sú v podstatnej časti súhrnom jeho obhajoby prezentovanej v celom doterajšom konaní. Obžalovaný A. B. založil odvolanie v podstatnej miere na opakovaných dôvodoch svojej obhajoby použitej v konaní pred súdom prvého stupňa.

Nadriadený krajský súd je toho názoru, že napadnutý rozsudok obsahuje všetky zákonom stanovené kritéria z hľadiska jeho formy a obsahu. Rozsudok s jeho odôvodnením je presvedčivý a zrozumiteľný. Krajský súd si osvojuje dôvody napadnutého rozsudku, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje, a považuje za nadbytočné správne závery súdu prvého stupňa vo svojom rozhodnutí opakovať, a to preto, lebo v dvojinstančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého stupňa a nadriadeného súdu tvoria jednotu a v prípade, ak si nadriadený súd osvojuje správnosť záveru napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa, je potom jeho úlohou zamerať sa na riešenie podstatných odvolacích námietok obžalovaného a jeho obhajcu, majúcich podstatný význam z hľadiska rozhodovania o vine obžalovaného.

V širších súvislostiach krajský súd poukazuje na rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (II. US 78/05, III. US 264/08, IV. US 372/08) a judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, v zmysle ktorej pri zamietnutí odvolania sa odvolací súd môže obmedziť i na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (rozsudok vo veci Helle v. Fínsko z 19.12.1997, sťažnosť č. 20772/92, body 59-60). Predpokladom tohto postupu je splnenie podmienky založenej na zistení, že samotné rozhodnutie podriadeného súdu možno pokladať za dostatočne odôvodnené (Boldea v. Romania, rozsudok z 15.2.2017 k sťažnosti č. 19997/02, § 33; Hirvisaari v. Finland, rozsudok z 27.9.2001 k sťažnosti č. 49684/99, § 31, § 33).

Skutočnosť, že obžalovaný A. B. sa nestotožňuje so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa v napadnutom rozsudku, nemôže samo osebe viesť odvolací súd k záveru o zjavnej neodôvodnenosti záverov vyslovených súdom prvého stupňa.

Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v odvolacom konaní nemá odpovedať na každú námietku, či argument použitý v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní.

Pokiaľ ide o odvolacie námietky obžalovaného, je potrebné predovšetkým uviesť, že tu obžalovaný A. B. rovnako ako v konaní pred súdom prvého stupňa dôsledne využil všetky svoje práva zakotvené v § 34 Tr. por. Obžalovaný sa vyjadril ku skutočnostiam, ktoré sú mu kladené za vinu, namietal a sponchyboval predovšetkým hodnotenie vykonaných dôkazov prvostupňovým súdom a vyjadril sa aj k tým skutočnostiam, ktoré považoval za jeho pohľad za dôležité a rozhodujúce.

Reagujúc na odvolacie námietky obžalovaného A. B. odvolací súd považuje za potrebné poukázať na nasledovné:

Pokiaľ ide o odvolacie námietky obžalovaného vo vzťahu ku skutkovým zisteniam a hodnoteniu dôkazov, odvolací súd primárne uvádza, že súd prvého stupňa pri hodnotení dôkazov vo vzťahu k žalovanému skutku podľa § 2 ods. 12 Tr. por. vysvetlil, aké konanie obžalovaného má za preukázané a nedostal sa do situácie, ktorá by odôvodňovala postup v zmysle procesného pravidla in dubio pro reo (v pochybnostiach v prospech obžalovaného).

Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva obžalovaného, ak si neosvojí ním navrhovaný spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jeho výkladom všeobecne záväzných predpisov.

Aj keď obžalovaný A. B. počas celého trestného konania popiera spáchanie skutku, odvolací súd poukazuje na silu dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní, ktoré preukazujú vinu obžalovaného, a na ktoré poukázal súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku. Vykonané dôkazy vytvárajú logickú, ničím nenarušenú a uzatvorenú sústavu vzájomne sa dopĺňajúcich a na seba naväzujúcich priamych a nepriamych dôkazov, ktoré vcelku a spoľahlivo dokazujú, že obžalovaný A. B. spáchal žalovaný skutok zločinu znásilnenia. Z vykonaných dôkazov možno spoľahlivo a bez akýchkoľvek vážnejších pochybností prijať len jediný záver o tom, že obžalovaný A. B. spáchal žalovaný skutok zločinu znásilnenia v zmysle podanej obžaloby a vylúčiť prijatie iného záveru. Aj keď obžalovaný v priebehu celého trestného konania spáchanie trestného činu zločinu znásilnenia popiera, ohľadne preukázania viny obžalovaného aj krajský súd v podrobnostiach odkazuje na viaceré dôkazy, ktoré obžalovaného bez akýchkoľvek vážnejších pochybností usvedčujú zo spáchania žalovaného trestného činu a na ktoré v podrobnostiach poukázal a správne tieto vyhodnotil okresný súd tak jednotlivo ako aj v súhrne a vo vzájomných súvislostiach, postupujúc dôsledne podľa § 2 ods. 12 Tr. por. v odôvodnení napadnutého rozsudku a s ktorou argumentáciou sa odvolací krajský súd stotožňuje. Nakoľko rozhodnutia súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu tvoria jednotu, krajský súd na tomto mieste považuje za nadbytočné opakovať správnu argumentáciu súdu prvého stupňa z odôvodnenia napadnutého rozsudku a na tomto mieste na túto v podrobnostiach odkazuje. Celkovo odôvodnenie rozsudku okresný súd učinil spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniu § 168 Tr. por.

Obžalovaný A. B. v podstatnej časti svojho odvolania namieta spôsob hodnotenia dôkazov okresným súdom a prednáša odvolaciemu súdu svoj pohľad na prejednávajúcu vec a dôkazy hodnotí podľa jeho predstáv. Spôsob, akým sa obžalovaný snaží hodnotiť dôkazy v rámci zdôvodnenia odvolania (a to v jeho prospech), však nezodpovedá zásade voľného hodnotenia dôkazov tak, ako je táto zakotvená v ustanovení § 2 ods. 12 Tr. por. a práve naopak súd prvého stupňa vykonané dôkazy hodnotil spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniu § 2 ods. 12 Tr. por. a následne dospel k správnym skutkovým zisteniam, ktoré potom premietol do výroku o vine napadnutého rozsudku.

Obžalovaný A. B. spáchanie žalovaného skutku popiera. Obžalovaný priznáva, že v dobe skutku bol s poškodenou H. I., túto však neznásilnil, ako sa mu to obžalobou kladie za vinu.

Obžalovaný A. B. je zo spáchania skutku usvedčovaný predovšetkým výpoveďou svedkyne poškodenej H. I.. Poškodená ohľadne okolností a priebehu žalovaného skutku vypovedala v podstatných bodoch zhodne tak v prípravnom konaní, ako aj na hlavnom pojednávaní. Poškodená na svojej výpovedí, v ktorej tvrdí, že bola znásilnená obžalovaným A. B., zotrvala v priebehu celého trestného konania. K samotnému znásilneniu poškodená vypovedala, že bezprostredne predtým jej obžalovaný A. B. a D. G., u ktorého boli doma v obývačke, opakovane nalievali alkohol, ktorým ju ponúkali. Jednalo sa o červené víno a do tohto mal byť prímiešaný rum. Po naliatí dvojdecového pohára mala tento vypiť takzvané na „X“, ako dopila jeden pohár, tak jej hneď naliali druhý, čo sa opakovalo. Nakoľko dovtedy nebola zvyknutá piť alkohol vo väčšom množstve, po vypití tretieho pohára sa jej začala krútiť hlava, bolo jej na zvracanie, ledva sa postavila na nohy. V čase, keď nevládne ležala na gauči v obývačke a bola nahá v dolnej časti tela, vošiel do obývačky obžalovaný A. B.. Ako obžalovaný vošiel do obývačky, vyzliekol si rifle aj slipy, vtáka mal spadnutého, tohto si honil rukou, po čom sa mu postavil. Pristúpil ku gauču, na ktorom ležala, jednu nohu mala na podlahe, druhú na gauči, nevládala sa ani pohnúť, obžalovaný si na ňu ľahol bez akejkoľvek predohry, na prvýkrát sa mu podarilo vtáka vložiť do jej pošvy, pocítila bolesť a robil pohyby hore a dole. Pokiaľ si pamätá, obžalovanému povedala, že to nechce, inak sa nevládala brániť. Trvalo to asi 5 minút. Na to sa obžalovaný obliekol. Jej sa nedarilo postaviť z gauča, tak ešte chvíľu na tomto ležala vyzlečená, potom sa jej však podarilo postaviť a obliekla sa. Počas toho, ako na nej obžalovaný vykonával súlož, nekričala lebo nevládala. Potom cítila poriadnu bolesť v dolnej časti, keď bola na malej potrebe, nemohla sa ani utrieť. Na svojich tvrdeniach poškodená zotrvala aj počas konfrontácie s obžalovaným A. B..

Výpoveď svedkyne poškodenej H. I. nie je v tomto trestnom konaní jediným a osamoteným usvedčujúcim dôkazom. Výpoveď svedkyne poškodenej podporujú aj ďalšie nepriame usvedčujúce dôkazy. V tomto smere krajský súd poukazuje na výpoveď svedkyne H. I. st. a závery znaleckého posudku vypracovaného v tomto trestnom konaní na poškodenú L. N. M., znalkyňou z odboru psychológie, číslo 20/2007 zo dňa 01.10.2007, ako aj výpoveď znalkyne na hlavnom pojednávaní.

Svedkyňa H. I. st. je matkou poškodenej. Nebola priamym svedkom skutku, avšak o tomto vie od dcéry. Svedkyňa však prišla do kontaktu s dcérou v predmetný neskorý večer bezprostredne po skutku. Svedkyňa vypovedala, že po príchode dcéry domov na tejto videla, že má požitý alkohol, na čo ju poslala spať, aby ju nevidel manžel. V tom čase jej po príchode domov dcéra nepovedala, čo sa jej stalo, ale videla na nej, že niečo nie je v poriadku, v tom čase to však pripisovala požitému alkoholu. Čo sa dcére stalo v ten večer, jej dcéra povedala až neskôr, na čo bola podať trestné oznámenie. Dcéra mala byť znásilnená, pred tým jej dali niečo piť, dcéra nie je zvyknutá na alkohol, zrejme sa opila a následne sa nevládala brániť. S dcérou vychádzajú dobre, zvykne sa jej aj zdôveriť. K osobe dcéry uvádza, že táto je veľmi dôverčivá, verí len v dobro a že sa jej nemôže nič zlé stať. Dcéra v detstve prekonala detskú mozgovú obrnu, vyučila sa za kuchárku, zostal jej následok, že pomalšie hovorí, počas liečenia na neurológii jej zistili oslabenie motoriky a aj toto bol zrejme dôvod, že po požití alkoholu sa nevládala postaviť a ubrániť. S dcérou doma nie sú nijaké problémy.

Znalkyňa z odboru psychológie L. N. M. na základe znaleckého vyšetrenia poškodenej v rámci písomne podaného znaleckého posudku, na ktorom zotrvala aj pri výsluchu na hlavnom pojednávaní, dospela k záveru, že celková úroveň všeobecných rozumových schopností sa u poškodenej dlhodobo, pri opakovaných vyšetreniach viacerými psychológmi v minulosti, nachádza v pásme ľahkej mentálnej zaostalosti IQ rovná sa 69, ich úroveň je však dostatočná na všeobecnú vierohodnosť výpovede poškodenej. Jej osobnosť je v súlade s úrovňou rozumových schopností simplexná, so známami nezrelosti, je sugestibilná, dôverčivá, naivná, ľahko ovplyvniteľná. Je schopná zväžiť dôsledky vlastného konania len v obmedzenej miere, zvyknutá plniť požiadavky druhých, čo zvyšuje riziko možnosti jej zneužitia vo viacerých oblastiach života (sexuálnej, majetkovej, ekonomickej ...). Celková úroveň pamäťových schopností poškodenej je znížená do pásma ľahkej zaostalosti, napriek tomu je schopná správne vnímať udalosti, tieto si zapamätať a aj po časovom odstupe ich správne reprodukovať, nemá sklony k nepravdivému a alibistickému spracovaniu udalostí. U poškodenej neboli zistené poruchy v správaní, osobnostné, zdravotné, respektíve iné ťažkosti a neboli zistené ani iné okolnosti, ktoré by znalkyňa považovala za potrebné uviesť v posudku. Pri osobnom výsluchu na hlavnom pojednávaní znalkyňa na doplnenie k záverom písomne podaného znaleckého posudku uviedla, že v prípade

poškodenej sa jedná o fyzicky vyspelú dievčinu, pri ktorej na prvý pohľad nie je možné zistiť znížený intelekt. Je ho možné spozorovať až v prípade rozhovoru s inými osobami. Človek nemusí byť odborník, aby na poškodenej zistil, že nemá priemerné rozumové schopnosti a nedosahuje priemerný intelekt. Aj priemerný človek pri kontakte s ňou spozoruje, že má problémy. Tento znížený intelekt sa u poškodenej prejavil už v predškolskom veku, nakoľko navštevovala špeciálnu školu. Ľudia s takýmto intelektom sú schopní naučiť sa len základné úkony, má na mysli základy čítania, písania. Neovládajú násobilku, prechod cez desiatku, nedokážu počítať do 100. Mechanicky síce dokážu, no prakticky to využiť nevedia. Pamäťové schopnosti sú u takýchto osôb znížené. Nie je schopná časovo zaradiť prežitú udalosť. V tejto konkrétnej udalosti vzhľadom k tomu, že sa jednalo o citovo významnú udalosť pre ňu, je schopná túto reprodukovať. V prípade osôb so zníženým intelektom ako v prípade poškodenej, nie je tendencia presadzovať svoju osobu v lepšom svetle, preto prežitú udalosť reprodukuje pravdivo. Neexistuje u nej vedomá tendencia klamať. V dôsledku znížených rozumových schopností nie je schopná klamať tak, aby si to okolie nevšimlo. Navyše nedokáže rozoznať sociálnu situáciu. Neuvedomuje si dôsledky rôznych sociálnych situácií, aj iných, ktoré sa nevzťahujú len na sexuálny život. V rámci sexuálneho života, vzhľadom k tomu, že u nej nie sú v plnej miere rozvinuté rozumové schopnosti, nevie si veci zvážiť a uvedomiť, že takto by sa správať nemala, koná pudovo. Konkrétne vo vzťahu k tejto trestnej veci znalkyňa ďalej uviedla, že poškodenej lichotil záujem dvoch mladých mužov a ona bola ochotná v dôsledku svojho zníženého intelektu splniť ich požiadavky a nároky. Napriek tomu, čo sa jej stalo, bola ochotná v priebehu ďalších dní ísť s nimi a poskytnúť svoje údaje na kúpu telefónov. Takto konala v dôsledku toho, že nevie rozanalyzovať sociálnu situáciu a nemá rozvinutú morálnu osobnosť. Jej prípadný strach bol vyvážený tým, že jej lichotil záujem dvoch mladých mužov o jej osobnosť. Poškodená koná impulzívne, bez zvažovania následkov. Čo sa týka sexuálneho života, poškodená nevie zvážiť možné negatívne dôsledky, ktoré pramenia z danej situácie. Netýka sa to len sexuálneho života, ale všeobecne akýchkoľvek sociálnych situácií. Je to možné vysvetliť na prípade, že, ak by jej povedali, že má kraďnúť, ona si nevie zvážiť dôsledky svojho konania a dôsledky danej situácie. Práve preto sú takíto ľudia sugestibilní, ovplyvniteľní a ľahko zneužiteľní. V dôsledku nerozvinutej motivačnej stránky osobnosti je schopná rozhodovať sa sama v obmedzenej miere. Poškodená nemusí poznať pojem znásilnenie, ale vie rozpoznať, či je to v súlade s jej vôľou alebo nie.

Krajský súd poznamenáva, že ohľadne žalovaného skutku bola obžaloba okrem obžalovaného A. B. podaná aj na ďalšieho obžalovaného D. G. (trestná vec vedená na Okresnom súde Námestovo pod sp.zn. 5T/120/2008). Obžalovaný A. B. bol následne vylúčený zo spoločného konania na samostatné konanie (táto trestná vec vedená na Okresnom súde Námestovo pod sp.zn. 9T/33/2014). Ďalší pôvodne obžalovaný D. G. bol v konaní vedenom na Okresnom súde Námestovo pre totožný skutok oslobodený (rozsudok Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 5T/120/2008 zo dňa 28.11.2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline, sp.zn. 3To/36/2015 zo dňa 9.4.2015, právoplatným dňa 9.4.2015). V tejto trestnej veci obžalovaného A. B. bol vypočutý aj D. G., ktorý vypovedal v prospech obžalovaného A. B.. Teda konkrétne, že v predmetný večer skutku boli v jeho dome spoločne s obžalovaným A. B. a poškodenou H. I., kde spoločne popíjali alkohol, avšak nemá vedomosť o tom, že by obžalovaný A. B. bol znásilnil poškodenú. Uvedená výpoveď D. G. však žiadnym spôsobom pre krajský nevyvoláva žiadne vážnejšie pochybnosti o vine obžalovaného A. B., vzhľadom na vyššie popísané dôkazy, ktoré obžalovaného A. B. bez akýchkoľvek vážnejších pochybností usvedčujú zo spáchania žalovaného skutku. Pri hodnotení takejto výpovede D. G. je totiž potrebné zobrať do úvahy dôležitú skutočnosť, že D. G. bol tiež v inom trestnom konaní stíhaný pre totožný skutok a navyše sa jedná o kamaráta obžalovaného A. B., teda D. G. mal dostatočný motív vypovedať v prospech obhajoby obžalovaného A. B..

Krajský súd si je vedomý toho, že v tejto trestnej veci bolo trestné oznámenie podané až s určitým časovým odstupom po skutku. Táto skutočnosť však podľa názoru krajského súdu, za existujúceho a vyššie popísaného dôkazného stavu, nevyvoláva žiadne vážnejšie pochybnosti o vine obžalovaného A. B.. Navyše svedkyňa poškodená H. I. prijateľne a logicky zdôvodnila, že vec neoznámila hneď na políciu, lebo sa hanbila, čo sa jej stalo a že sa to dozvie matka a celá rodina. Mame to aj chcela povedať, ale nevedela ako. Z výpovede svedkyne H. I. st. (matky poškodenej) ďalej vyplynulo, že dcéra (poškodená H. I.) jej potom neskôr povedala o znásilnení, na čo sa rozhodla podať trestné oznámenie. Za existujúceho a vyššie popísaného dôkazného stavu potom pre krajský súd vyznieva účelovo a nevierohodne aj obhajoba obžalovaného A. B., že poškodená H. I. si znásilnenie účelovo vymyslela preto, nakoľko z podnetu jeho a D. G. si zobrala na seba mobilné telefóny pre nich, ktoré oni neplatili a platenie zostalo na poškodenej.

Krajský súd si je vedomý aj toho, že svedkyňa poškodená H. I. na otázku obžalovaného A. B. opakovane odpovedala, že obžalovaný ju neznásilnil. V kontexte jej predchádzajúcich vyjadrení pred takouto odpoveďou na uvádzanú otázku obžalovaného A. B., keď počas výpovedí a konfrontácie s obžalovaným poškodená podrobne popisovala okolnosti a priebeh skutku, teda čoho sa mal dopustiť obžalovaný A. B. na jej osobe, je zrejmé, že poškodená vzhľadom na jej intelekt (v tomto smere bol na poškodenú aj vypracovaný znalecký posudok v tomto trestnom konaní) zjavne dobre nerozumie pojmu znásilnenie. Uvedené konštatovanie krajského súdu má svoju oporu aj vo vyjadrení znalkyne L. N. M. na hlavnom pojednávaní, ktorá k tomuto uviedla, že poškodená nemusí poznať pojem znásilnenie, ale vie rozpoznať, či je to v súlade s jej vôľou alebo nie.

Obžalovaný A. B. spochybňuje stav bezvládnosti poškodenej v dobe skutku následkom pozitívneho alkoholu, v dôsledku ktorého sa poškodená podľa jej tvrdenia nedokázala brániť konaniu obžalovaného A. B., keď ju tento znásilnil. Z vykonaného dokazovania však krajský súd nemal žiadnu vážnejšiu pochybnosť o tom, že poškodená skutočne mohla byť v stave opitosti do takej miery, že sa nedokázala brániť znásilneniu zo strany obžalovaného A. B. následkom jej bezvládnosti. Z výpovede samotnej poškodenej vyplynulo, že v tom čase nebola zvyknutá požívať alkoholické nápoje vo väčšom množstve, resp. silnejší alkohol. Z jej výpovede tiež vyplynulo, v akom množstve bezprostredne pred skutkom požívala alkohol, za prítomnosti obžalovaného A. B. a D. G. pila víno v kombinácii s tvrdým alkoholom, rýchlo za sebou, až sa jej začala točiť hlava, bolo jej na zvracanie, zostala nevládna. Ohľadne požívania alkoholu poškodenou bezprostredne pred skutkom sa vyjadroval aj sám obžalovaný A. B. pri konfrontácii s poškodenou, pričom uviedol, že poškodená vypila tri deci vína, asi 6 štamprlíkov a vo víne bol tiež zamiešaný tvrdší alkohol (v tejto súvislosti krajský súd aj na tomto mieste opakuje, že v prípade poškodenej sa jednalo o osobu, ktorá nebola zvyknutá požívať alkohol vo väčšom množstve, silnejší alkohol a alkohol požívala v rýchlom slede za sebou, kombinovala víno s tvrdým alkoholom). Pochybnosti o nevládnosti poškodenej následkom pozitívneho alkoholu nevyvracia ani vykonaným dokazovaním preukázaná skutočnosť, že poškodená po skutku odmietla odvoz obžalovaným A. B. a D. G. domov a domov išla sama taxíkom. Poškodená uvedené prijateľne vysvetlila tým, že keď neskôr po skutku vyšla navonok, vplyvom čerstvého vzduchu precitla. Navyše, mala plné zuby toho, čo sa jej stalo na návšteve u D. G. konaním obžalovaného A. B.. Poškodená ďalej potvrdila, že v dobe skutku počula, že v dome sa okrem obžalovaného A. B. a D. G. nachádza aj nejaká ďalšia osoba. V čase, keď bola znásilnená, následkom bezvládnosti v opitosti však nevládala kričať o pomoc.

Vinu obžalovaného A. B. zo spáchania žalovaného skutku znásilnenia žiadnym vážnejším spôsobom nespochybňuje ani vykonaným dokazovaním preukázaná skutočnosť, že nasledujúci deň po skutku išla poškodená z podnetu obžalovaného A. B. a D. G. s nimi do predajne s mobilnými telefónmi, ktoré zobrala na svoje meno a odovzdala mobilné telefóny A. B. a D. G.. Takéto konanie poškodenej z odborného psychologického hľadiska vysvetlila znalkyňa L. N. M., ktorá v tejto trestnej veci vypracovala znalecký posudok na poškodenú. Znalkyňa konkrétne uviedla, že poškodenej lichotil záujem dvoch mladých mužov a ona bola ochotná v dôsledku svojho zníženého intelektu splniť ich požiadavky a nároky. Napriek tomu, čo sa jej stalo, bola ochotná v priebehu ďalších dní ísť s nimi a poskytnúť svoje údaje na kúpu telefónov. Takto konala v dôsledku toho, že nevie rozanalyzovať sociálnu situáciu a nemá rozvinutú morálnu osobnosť. Jej prípadný strach bol vyvážený tým, že jej lichotil záujem dvoch mladých mužov o jej osobnosť. Poškodená koná impulzívne, bez zvažovania následkov.

Po tom, čo súd prvého stupňa dospel k správnym skutkovým zisteniam, ktoré premietol do skutku napadnutého rozsudku, protiprávne konanie obžalovaného A. B. následne správne právne kvalifikoval ako zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Tr. zák., keď obžalovaný donútil ženu k súložiu.

Objektom trestného činu znásilnenia je právo ženy slobodne rozhodovať o svojom sexuálnom živote. Predmetom útoku je žena.

Z hľadiska objektívnej stránky zákon uvádza dva varianty spáchania tohto trestného činu. V druhom variante je násilie, resp. hrozba bezprostredného násilia nahradená zneužitím bezbrannosti ženy – v tomto prípade páchatel nemá prečo na naplnenie svojho úmyslu použiť násilie, keďže žena pre svoju bezbrannosť nebude klásť odpor.

Trestný čin je spáchaný násilím, ak páchatel, tak ako je uvedené v § 122 ods. 7 Tr. zák., použije násilie proti žene za účelom prekonania alebo zamedzenia vážne mieneného odporu ženy a dosiahnutie súložie

proti jej vôli. Hrozba bezprostredného násilia je hrozba, z ktorej je zrejmé, že ak sa napadnutá žena nepodrobí vôli páchatel'a, okamžite bude použité násilie.

O zneužitie bezbrannosti ide vtedy, ak sa žena bez pričinenia páchatel'a nachádza v takom stave, v ktorom vzhľadom na okolnosti činu nie je schopná prejavíť svoju vôľu, prípadne v ktorom nie je schopná klásť odpor voči konaniu páchatel'a – napr. stav bezvedomia, hlboký spánok, stav vyvolaný nadmernou konzumáciou alkoholu alebo omamných látok. V prípade zneužitia bezbrannosti ženy by páchatel'a neospravedlňovalo, ak by vychádzal z presvedčenia, že nebyť jej bezbrannosti, že by so súložou súhlasila. O zneužitie bezbrannosti pôjde, ak sa poškodená pre svoju fyzickú neschopnosť nemôže brániť, ak je spútaná alebo ide o ženu trpiacu duševnou chorobou, pre ktorú nechápe význam páchatel'ovho konania. Ak páchatel' uviedol poškodenú do stavu bezbrannosti ľst'ou (napr. jej nasypal uspávací prostriedok do nápoja), má sa v zmysle ustanovenia § 122 ods. 7 Tr. zák. za to, že trestný čin bol spáchaný násilím. I v prípade, že stav bezbrannosti nastal pričinením páchatel'a, môže ísť o spáchanie trestného činu znásilnenia zneužitím bezbrannosti ženy, ale len v tom prípade, ak páchatel' pojal úmysel vykonať súlož na žene až po tom, čo ju do stavu bezbrannosti priviedol (napr. podnietil ju vypíť príliš veľa alkoholických nápojov, ale až potom, keď prejavovala známky opitosti, sa rozhodol ju znásilniť).

Vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní je nepochybné, že obžalovaný A. B. žalovaný skutok znásilnenia spáchal na poškodenej násilím, nakoľko poškodenú priviedol do stavu bezbrannosti ľst'ou (§ 122 ods. 7 Tr. zák.). Keď poškodená prišla spoločne s obžalovaným A. B. a D. G. domov k D. G., títo primárne zabezpečili alkohol, poškodenú hostili alkoholom, ktorý mala piť tak, že pohár tzv. „na X“, v rýchlom slede za sebou jej boli nalievané jednotlivé poháre alkoholu, do vína jej bol miešaný tvrdý alkohol, popri víne pila aj tvrdý alkohol, nemožno tiež opomenúť množstvo, v akom požila alkohol v krátkom čase, pričom tohto častovania poškodenej alkoholom bol obžalovaný A. B. plne účastný. Nemožno tiež opomenúť o osobu s akým intelektom sa v prípade poškodenej jednalo (ako to bolo krajským súdom popísané vyššie), pričom táto skutočnosť bola zrejmá iným osobám v kontakte s poškodenu, keď sa s touto dostali do komunikácie. Od samého začiatku privezenia poškodenej do domu k D. G. tu bol jednoznačný zámer poškodenú opiť tak, aby bolo možné na tejto vykonať súlož za stavu, keď by sa následkom požitého alkoholu (opitosti) nebola schopná brániť.

Obžalovaný A. B. sa v tejto trestnej veci nemôže účinne domáhať oslobodzujúceho rozsudku z dôvodu, že D. G. bol pre tento skutok právoplatne oslobodený. Dôkazná situácia sa vyhodnocuje samostatne vo vzťahu ku každému obžalovanému, navyše D. G. bol oslobodený v inom trestnom konaní (vedenom na Okresnom súde Námestovo pod sp.zn. 5T/120/2008). Obžalovaný A. B. sa nemôže účinne domáhať oslobodzujúceho rozsudku s odkazom na právoplatný oslobodzujúci rozsudok ohľadne D. G. ani pri aplikácii § 324 Tr. por. („ak je dôvod, na ktorého základe rozhodol odvolací súd v prospech niektorého obžalovaného, na prospech aj ďalšiemu spoluobžalovanému alebo zúčastnenej osobe, ktorá nepodala odvolanie, rozhodne odvolací súd vždy aj v ich prospech“). Ako už bolo uvedené, D. G. bol právoplatne oslobodený v inej trestnej veci a aktuálne odvolací súd rozhoduje v tejto trestnej veci obžalovaného A. B., na podklade ním podaného odvolania, hodnotiac vykonané dôkazy, obhajobnú argumentáciu obžalovaného A. B., jeho odvolacie námietky ohľadne rozhodnutia o vine (nevine) práve obžalovaného A. B. vo vzťahu k žalovanému skutku znásilnenia.

Okresnému súdu je však potrebné vytknúť nedôsledný postup pri odôvodnení napadnutého rozsudku podľa § 168 Tr. por., keď okresný súd sa najmä nedostatočne vysporiadal s jednotlivými obhajobnými tvrdeniami obžalovaného A. B. v tomto trestnom konaní. Uvedený nedostatok, inak bez vplyvu na správne rozhodnutie okresného súdu, však odstránil sám krajský súd, keď v tomto rozhodnutí o odvolaní obžalovaného reagoval na jednotlivé obhajobné tvrdenia obžalovaného A. B., pričom rozhodnutia súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu tvoria jeden celok. Krajský súd sa ale nestotožnil s ďalšou odvolacou námietkou obžalovaného, že súd prvého stupňa žiadnym spôsobom nevysvetlil zmenu svojho postoja, keď pôvodne vo veci vyhlásil oslobodzujúci rozsudok a ďalším rozsudkom už obžalovaného uznal vinným. V tomto smere súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že prehodnotil svoje predchádzajúce úvahy, pričom ohľadne tohto krajský súd dopĺňa, že takto súd prvého stupňa postupoval zohľadniac predchádzajúce zrušujúce uznesenia odvolacieho súdu (a v nich odvolacím súdom vytkané nedostatky vo vzťahu k jeho rozhodnutiu).

Pokiaľ ide o uloženie trestu obžalovanému A. B. za spáchanú trestnú činnosť, súd prvého stupňa u obžalovaného postupom podľa § 44 Tr. zák. upustil od ďalšieho trestu, nakoľko tresty uložené obžalovanému rozsudkom Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 6T/98/2014 zo dňa 24.11.2016

a rozsudkom Okresného súdu Žilina, sp.zn. 28T/89/2010 zo dňa 30.1.2014 považoval na ochranu spoločnosti a nápravu obžalovaného za dostatočné. V tejto súvislosti aj krajský súd konštatuje splnenie zákonných podmienok na takéto rozhodnutie (skoršie uvádzané nepodmienečné tresty odňatia slobody obžalovaný vykonané nemá, zároveň zohľadniac ich výmeru a aj keď obžalovaný bol v tejto trestnej veci uznávaný vinným zo spáchania závažnej trestnej činnosti zločinu znásilnenia, pri rozhodovaní o treste bolo potrebné zohľadniť v prospech obžalovaného neprimerane dlhú dobu vedeného trestného konania od podania obžaloby, keď táto bola vo významnej miere spôsobená aj súdom prvého stupňa v dôsledku opakovaných pochybení, ktoré mali za následok zrušenie predchádzajúcich rozsudkov odvolacím súdom a tiež opakované prieťahy v konaní pred súdom prvého stupňa v dôsledku nečinnosti súdu vo veci po neprimerane dlhú časovú obdobiu). Nie je na mieste odvolacia námietka obžalovaného spočívajúca v tom, že v jeho trestnej veci by bolo na mieste ukladanie súhrnného trestu. Súhrnný trest je pre obžalovaného nepriaznivejší, nakoľko pri jeho ukladaní je potrebné zohľadniť celú zbiehajúcu sa trestnú činnosť a u obžalovaného boli splnené zákonné podmienky na ukladanie ďalšieho trestu, resp. upustenia od uloženia ďalšieho trestu podľa § 44 Tr. zák. Nakoľko odvolanie podal iba obžalovaný, odvolací súd by ani nemohol tento výrok zmeniť v neprospech obžalovaného. Navyše, touto zásadou sa musel správať aj okresný súd pri vyhlásení tohto napadnutého rozsudku (v poradí tretieho), keď v predchádzajúcom rozsudku (v druhom v poradí) u obžalovaného rovnako upustil od uloženia ďalšieho trestu a tento druhý v poradí vyhlásený rozsudok bol odvolacím súdom zrušený len na podklade odvolania obžalovaného (genéza rozhodovania súdom prvého stupňa a odvolacím súdom v tejto trestnej veci bola popísaná vyššie). Okresnému súdu v tomto smere odvolací súd jedine vytyka formálne pochybenie, keď nesprávne použil formuláciu vo výroku „Za to sa odsudzuje“, hoci obžalovanému trest neukladal, ale u neho upúšťal od uloženia ďalšieho trestu.

Odkaz poškodenej H. I. s nárokom na náhradu škody na civilný proces podľa § 288 ods. 1 Tr. por. je v prospech obžalovaného (obžalovanému nebola uložená povinnosť na náhradu škody) a pri podaní odvolania len obžalovaným odvolací súd nemôže zmeniť rozhodnutie v neprospech obžalovaného ani pokiaľ ide o výrok o náhrade škody (poškodená voči výroku o náhrade škody odvolanie nepodala). Výrok rozsudku súdu prvého stupňa týkajúci sa náhrady škody vo vzťahu k poškodenej H. I. zodpovedá stavu veci a zákonu z dôvodov, ktoré sú uvedené v odôvodnení napadnutého rozsudku.

Vo vyššie uvedenom ide o podstatné dôvody, na základe ktorých krajský súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Senát rozhodol pomerom hlasov 3 za a 0 proti.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.